

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน

โดยคณะกรรมการจัดการความรู้ คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยพายัพ

ปีการศึกษา 2562

คำนำ

การจัดการความรู้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้โดย การระดมความคิด การเสวนา หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ อันอาจก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ภายในองค์กร และ/หรือการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรในอนาคต คณะนิติศาสตร์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งยวดของ “การจัดการความรู้” โดยเฉพาะความรู้ที่เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของ “อาจารย์” ผ่านโครงการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถ่ายทอดประสบการณ์ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อธิป จันทน์โรจน์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ ซึ่งนำประสบการณ์จากการอบรมด้านการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ มาถ่ายทอดในฐานะเป็นวิทยากร

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรค ระหว่างอาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ และเสริมสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยแก่อาจารย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนภายในหลักสูตรของคณะให้ดียิ่งขึ้น

คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

เมษายน 2563

สรุปองค์ความรู้ที่ได้

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการปรับการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ผู้สอนจำเป็นต้องออกแบบการเรียนการสอนใหม่ ที่มีหลากหลายขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการวิเคราะห์ความพร้อมของผู้เรียน เทคโนโลยีที่เข้าถึงได้จริงตามสภาพบริบทของผู้สอนและผู้เรียน การออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม การวัดผลที่คงมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.2 จึงต้องมีการผสมผสานระหว่างวิธีการแบบเดิม เช่น การบรรยายควบคู่กับ รูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ที่เหมาะสมกับเนื้อหา วัตถุประสงค์การสอนและผู้เรียน ในขณะเดียวกัน ผู้สอนควรพัฒนาองค์ความรู้ภายในตัวเอง ไม่หยุดที่จะเรียนรู้ เพื่อจะได้ปรับประยุกต์รูปแบบ การเรียนการสอนที่เหมาะสมจากประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๗
สรุปองค์ความรู้ที่ได้	๘
สารบัญ	
1. บทนำ	1
2. แรงแบนตาลใจ/สถานการณ์ปัญหา	2
3. แผนการจัดการความรู้	3
4. คณะกรรมการดำเนินการ	8
5. การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้	
- ครั้งที่ 1	9
- ครั้งที่ 2	12
- ครั้งที่ 3	16

บทนำ

องค์ความรู้ เรื่อง “นวัตกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเพื่อ ก่อให้เกิดนวัตกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการ เรียนการสอนที่มีเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เช่น อินเทอร์เน็ตมาเป็นตัวช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมี ความสะดวกและง่ายยิ่งขึ้นทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน ในรูปแบบการเรียนทางไกล การเรียนผ่านเว็บ หรือห้องเรียนเสมือนจริง ซึ่งมีจุดเชื่อมโยง คือ การนำเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นสื่อกลางของการ เรียนรู้ ในการนี้ คณะนิติศาสตร์จึงได้จัดให้มีการประชุมคณาจารย์ประจำคณะ ประกอบด้วย อาจารย์ ประจำ จำนวน 13 คน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ในหัวข้อเรื่อง “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปี การศึกษา 2562” ทั้งนี้ ในการประชุมได้มี เลขานุการและเจ้าหน้าที่ประจำคณะ จำนวน 2 คน เข้าร่วมประชุมและถอดองค์ความรู้ในการจัดการความรู้ครั้งนี้ด้วย

การประชุมนี้ จัดขึ้นและดำเนินการในลักษณะการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การบอก เล่าประสบการณ์จากการทดลองใช้สื่อการสอนออนไลน์ของผู้เข้าร่วมประชุมที่มีหลากหลาย โดย เริ่มจาก ผศ.อชิป จันทน์โรจน์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ ได้เข้าร่วมอบรมความรู้จากหน่วยงาน ภายนอก เรื่อง นวัตกรรมการเรียนการสอน จากหน่วยงานภายนอก ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และได้นำวิธีการจัดการเรียนการสอนจากหน่วยงาน ภายนอกนั้นมาบอกเล่าแก่คณาจารย์ และทดลองใช้งานร่วมกันทั้งในระหว่างการประชุมและภายหลัง การประชุม เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อดี ข้อเสียต่าง ๆ จากการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์และนำมาสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ คือ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับสภาพบริบทของการบรรยายในหลักสูตรฯ ของคณะนิติศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการบรรยายเป็น สำคัญ

ทั้งนี้ คณะกรรมการจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์ความรู้ที่ได้จาก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการเลือกใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมกับ รายวิชา เนื้อหา และสถานการณ์ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย และเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แรงบันดาลใจ/สถานการณ์ปัญหา

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจที่สำคัญ คือ การผลิตกำลังคนให้มีคุณสมบัติพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา จึงควรมีความหลากหลายจากการจัดเรียนการสอนแบบดั้งเดิมในมหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนวิธีการสอนแบบการบรรยายในชั้นเรียน มาเป็นการสอนโดยนำสื่อการสอนออนไลน์มาช่วยพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในชั้นเรียนระดับปริญญาตรีซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แม้ว่าที่ผ่านมา การเรียนรู้โดยผู้สอนผ่านการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ผ่านการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ หรือการวิเคราะห์ปัญหา จำเป็นวิธีหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกัน คือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง และสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivist) ด้วยตนเอง แต่การพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมย่อมส่งผลดีมากกว่าการเรียนรู้แบบนั่งรับฟังหรือรับรู้จากสิ่งที่ผู้สอนพูดอยู่คนเดียวเป็นเวลานานๆ และการเรียนรู้มีส่วนร่วมยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีมากยิ่งขึ้นกว่าการพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนอธิบายเพียงด้านเดียว ดังนั้น การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับอุดมศึกษา จึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ผู้สอน ผู้เรียน และ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำการค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาเป็นสำคัญ

ดังนั้น คณะนิเทศศาสตร์ จึงจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างองค์ความรู้ในด้านการเรียนการสอนโดยการใช้สื่อการสอนออนไลน์และปรับเปลี่ยนการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน และเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แผนการจัดการความรู้

แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)

ชื่อหน่วยงาน : คณะนิติศาสตร์

ประเด็น KM: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2562

เป้าหมาย KM (Desired State) :

คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

การวัดผล : อาจารย์นำความรู้ไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย จำนวน 1 รายวิชา (ไม่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อรายวิชา)

ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
1	การบ่งชี้ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2562 - ดำเนินการจัดประชุมเพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบ - ผู้รับผิดชอบระดมความคิดเพื่อกำหนดประเด็นการเรียนรู้ 	ภาคการศึกษาที่ 1/2562	ประเด็นหัวข้อองค์ความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ประเด็นหัวข้อองค์ความรู้ - รับผิดชอบในการดำเนินงาน 	คณาจารย์ คณะนิติศาสตร์	คณะกรรมการจัดการความรู้ คณะนิติศาสตร์	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
2	การสร้างและแสวงหาความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - ประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้ของคณะฯ เพื่อ 	ภาคการศึกษาที่ 2/2562 (พ.ย 62 ถึง ก.พ.63)	องค์ความรู้	ประเด็นองค์ความรู้	คณาจารย์ คณะนิติศาสตร์	คณะกรรมการจัดการความรู้ คณะนิติศาสตร์	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : คณะนิติศาสตร์								
ประเด็น KM: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2562								
เป้าหมาย KM (Desired State) :								
คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง								
การวัดผล : อาจารย์นำความรู้ไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย จำนวน 1 รายวิชา (ไม่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อรายวิชา)								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
		แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหัวข้อองค์ความรู้ที่กำหนดไว้ - การเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์แลกเปลี่ยนความรู้						☒ ดำเนินการแล้ว
3	การจัดความรู้ให้เป็นระบบ	คณะกรรมการจัดการความรู้รวบรวมความรู้จากคณาจารย์จากการประชุมตามประเด็นที่กำหนด แล้วเรียบเรียงเป็นองค์ความรู้	ภาคการศึกษาที่ 2/2562 (พ.ย 62 ถึง ก.พ.63)	เนื้อหาองค์ความรู้จากการประชุมในแต่ละครั้ง	เนื้อหาองค์ความรู้จากการประชุมในแต่ละครั้ง (อย่างน้อย 3 ครั้ง)	คณาจารย์ คณะนิติศาสตร์	อาจารย์ หรือ ประธานในที่ประชุม และเลขานุการผู้จัดรายการประชุม	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
4	การประมวลและกลั่นกรองความรู้	การนำองค์ความรู้ที่รวบรวมไว้จากการประชุมในแต่ละครั้ง	ภาคการศึกษาที่ 2/2562 (ก.พ.63)	เนื้อหาองค์ความรู้จากการประชุม	เนื้อหาองค์ความรู้จากการประชุมในแต่ละครั้ง	คณาจารย์ คณะนิติศาสตร์	อาจารย์ หรือ ประธานในที่ประชุม และเลขานุการ ผู้	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : คณะนิติศาสตร์								
ประเด็น KM: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2562								
เป้าหมาย KM (Desired State) :								
คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง								
การวัดผล : อาจารย์นำความรู้ไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย จำนวน 1 รายวิชา (ไม่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อรายวิชา)								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
		เสนอให้ อาจารย์ หรือ ประธานในที่ ประชุม (ใน แต่ละครั้ง) และ คณาจารย์ที่ เป็น กรรมการฯ ตรวจสอบ ความถูกต้อง และ ปรับปรุง ตาม ข้อเสนอแนะ		ในแต่ละ ครั้ง	(จำนวน อย่างน้อย 3 ครั้ง)		จดรายงาน การประชุม	☒ ดำเนินการ แล้ว
5	การเข้าถึง ความรู้	- การจัดทำ เอกสารองค์ ความรู้ที่ ได้รับ - การ เผยแพร่องค์ ความรู้ทาง เว็บไซต์ของ คณะฯ	ภาค การศึกษาที่ 2/2562 (ก.พ.63)	- เล่ม สรุพอองค์ ความรู้ - เว็บไซต์	เอกสาร สรุพอองค์ ความรู้ จำนวน 1เล่ม	คณาจารย์ คณะ นิติศาสตร์	อาจารย์ หรือ ประธานในที่ ประชุม และ เลขานุการ ผู้ จดรายงาน การประชุม	☐ ยังไม่ได้ ดำเนินการ ☐ อยู่ ระหว่างการ ดำเนินการ ☒ ดำเนินการ แล้ว

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : คณะนิติศาสตร์								
ประเด็น KM: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2562								
เป้าหมาย KM (Desired State) :								
คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง								
การวัดผล : อาจารย์นำความรู้ไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย จำนวน 1 รายวิชา (ไม่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อรายวิชา)								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
6	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	-การดำเนินการจัดประชุมคณาจารย์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ	ภาคการศึกษาที่ 2/2562 (ก.พ.63)	- การประชุม	-การประชุมคณะอย่างน้อย 1 ครั้ง	คณาจารย์คณะนิติศาสตร์	คณะกรรมการจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว
7	การเรียนรู้	คณะนิติศาสตร์ได้สนับสนุนให้คณาจารย์ที่เข้าร่วมประชุมนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถาน	ภาคการศึกษาที่ 3 /2562	-มีการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	-มีการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 1 รายวิชา (โดยไม่ระบุจำนวน	คณาจารย์คณะนิติศาสตร์	คณะกรรมการจัดการความรู้คณะนิติศาสตร์	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินการ ☒ ดำเนินการแล้ว

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Process)								
ชื่อหน่วยงาน : คณะนิติศาสตร์								
ประเด็น KM: การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมด้านการเรียนการสอน ประจำปีการศึกษา 2562								
เป้าหมาย KM (Desired State) :								
คณาจารย์ภายในคณะนิติศาสตร์ มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง								
การวัดผล : อาจารย์นำความรู้ไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย จำนวน 1 รายวิชา (ไม่ระบุจำนวนชั่วโมงต่อรายวิชา)								
ลำดับ	กิจกรรม	วิธีการสู่ความสำเร็จ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ	สถานะ
		การณ้และผู้เรียน			ชั่วโมงต่อรายวิชา)			
ผู้อนุมัติ : ผศ.สุรชัย เดชพงษ์ คณบดีคณะนิติศาสตร์								

คณะกรรมการดำเนินการ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 1

ประธานในที่ประชุม	ผศ.สุรัชย์ เดชพงษ์
วิทยากร	ผศ.อธิป จันทน์โรจน์
ผู้จัดบันทึก	ผศ.นันทน์มัส จันทราศัพท์ นางสาววรรณวิภา เกษศรี นางสาวกอบกาญจน์ พจน์ชนะชัย

ผู้เข้าร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1.รศ.ดร.สฤษดิ์ชัย ปัญวัฒน์ลิขิต
- 2.ผศ.ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์
- 3.ผศ.ชุตติพงษ์ สมทรัพย์
- 4.ผศ.เกษมา เดชรักษา
- 5.ผศ.ดร.ธัชพงษ์ วงษ์เหรียญทอง
- 6.ผศ.ธัญชัย ทิพยมณฑล
- 7.อาจารย์วัชรพล คนเที่ยง
- 8.อาจารย์ธนะ เนตรศุภลักษณ์
- 9.อาจารย์นวกาล ลีรารุจานนท์

การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างคณาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านสภาพการ จัดการเรียนการสอน และ ด้านการแข่งขันเชิงจำนวนนักศึกษาที่ลดลงอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน และการนำสื่อการสอน ออนไลน์มาเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอน เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย รวดเร็วและอาจส่งผลให้ผู้สนใจหลักสูตร ของคณะนิติศาสตร์ สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ง่ายมากยิ่งขึ้น อันส่งผลให้มีจำนวนนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นใน อนาคต โดยให้อาจารย์ในที่ประชุมแสดงความคิดเห็นร่วมกันในเบื้องต้นในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
2. ความคาดหวังของผู้สนใจเข้าศึกษาในคณะนิติศาสตร์
- 3. สื่อการสอนออนไลน์ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ผศ.สุรชัย เดชพงษ์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ ได้กล่าวถึง ข้อมูลจากระบบบริการการศึกษา (e - registrar) ถึงสถานการณ์ของคณะฯ ในด้านจำนวนนักศึกษารับเข้าในแต่ละปีการศึกษาที่ลด น้อยลงอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุ เช่น

- จำนวนเด็กที่อยู่ในวัยเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีจำนวนน้อยลง
- ค่าเล่าเรียนหรือค่าเทอมในแต่ละมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง
- การเปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีระยะเวลาและรอบการรับสมัครที่ มากยิ่งขึ้น
- การปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อช่วงชิงความทันสมัยใน การเข้าถึงการศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างหลากหลายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ผศ.กษมา เดชรักษา มีความคิดเห็นว่า เนื่องจากวิชาในคณะนิติศาสตร์เน้นไปในลักษณะ การสอนเป็นตัวบทกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกา ข้อเท็จจริง กรณีศึกษาต่างๆ จึงมีการจัดการเรียน การสอนแบบการบรรยาย โดยใช้ power point และ เอกสารประกอบการสอน แต่ก็น่าจะนำ เทคโนโลยีมาปรับใช้ เพื่อเสริมให้การเรียนการสอนมีความสะดวกทั้งผู้เรียนและผู้สอนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ได้ เคยรับฟังจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยถึงการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในมหาวิทยาลัย เอกชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (ภาคพิเศษ) เหมือนที่คณะฯ เรา ซึ่ง ส่งผลให้มีจำนวนผู้เรียนที่สนใจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และผู้เรียนเหล่านั้นสามารถเข้าเรียนได้อย่าง สม่าเสมอไม่ว่าจะอยู่ที่ใด โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนในห้องเรียนปกติ

ผศ.ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์ ได้กล่าวว่า เคยได้รับข้อมูลเช่นเดียวกับ ผศ.กษมา เดชรักษา ใน เรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยเอกชนอื่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ใน หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (ภาคพิเศษ) ซึ่งจัดการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ จำนวนชั่วโมงที่ บรรยายจริงในชั้นเรียนโดยผู้เรียนต้องมานั่งเรียนที่มหาวิทยาลัย และ จำนวนชั่วโมงที่บรรยายใน รูปแบบออนไลน์ ทั้งนี้ ส่งผลให้จำนวนผู้เรียนมีจำนวนเพิ่มขึ้น

ผศ.อธิป จันทน์โรจน์ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นว่า สภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันในรูปแบบการบรรยายในชั้นเรียน ยังพบปัญหาในเรื่อง สภาพห้องเรียน เครื่องปรับอากาศ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนต่างๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ จอโปรเจคเตอร์ ไมโครโฟน ที่ขาดการซ่อมบำรุง อันเนื่องมาจากงบประมาณหรือจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ หากปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนออนไลน์ควบคู่ไปกับการบรรยายในชั้นเรียน ทางคณะฯคงต้องสำรวจสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อเตรียมการให้คณาจารย์สามารถปฏิบัติงานในรูปแบบนี้ได้จริง โดยไม่เป็นการผลักภาระให้แก่ผู้สอนในการจัดเตรียมอุปกรณ์เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ ในเบื้องต้นตนเองจะหาข้อมูลในเรื่องเทคโนโลยีที่ใช้ในด้านการสอนออนไลน์ และจะนำข้อมูลมานำเสนอแก่ผู้เข้าประชุมในครั้งหน้า แต่หากคณาจารย์ท่านใดมีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีขอให้เตรียมข้อมูลและนำมาแลกเปลี่ยนกันในที่ประชุมครั้งหน้า

สรุปสาระความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 1

การจัดการเรียนการสอนปัจจุบันในภาวะการณ์ที่มีการแข่งขันสูง ไม่ว่าจะในด้านจำนวนผู้เรียนที่ลดลง หรือการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอนเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตร และคณะฯ จึงเป็นผลให้หลักสูตรและคณะฯ มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยแต่ยังคงรักษามาตรฐานและคุณภาพของหลักสูตร และต้องอาศัยความร่วมมือจากคณาจารย์ภายใน คณะฯ ในการดำเนินงาน เพราะ การสอนถือเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของอาจารย์ ทั้งนี้ เทคโนโลยีต่างๆ ในปัจจุบันมีหลากหลายวิธีจะเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ สามารถดำเนินการได้ สะดวกและทันสมัยยิ่งขึ้น

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 2

ประธานในที่ประชุม	ผศ.สุรัชย์ เดชพงษ์
วิทยากร	ผศ.อธิป จันทน์โรจน์
ผู้จัดบันทึก	ผศ.นันทน์มัส จันทราศัพท์ นางสาววรรณวิภา เกษศรี นางสาวกอบกาญจน์ พจน์ชนะชัย

ผู้เข้าร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1.รศ.ดร.สัญญาลักษณ์ ปัญวัฒน์ลิขิต
- 2.ผศ.ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์
- 3.ผศ.ชุตติพงษ์ สมทรัพย์
- 4.ผศ.เกษมา เดชรักษา
- 5.ผศ.ดร.รัชพงษ์ วงษ์เหรียญทอง
- 6.ผศ.ธัญชัย ทิพยมณฑล
- 7.อาจารย์วัชรพล คนเที่ยง
- 8.อาจารย์ธนะ เนตรศุภลักษณ์
- 9.อาจารย์นวกาล สิริรุจานนท์

การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้

ผศ.นันทมนัส จันทราศัพท์ ผู้จัดบันทึกประเด็นการประชุม ได้กล่าวถึงรายละเอียดจากการประชุมที่ผ่านมาว่า การใช้เทคโนโลยีกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีความสำคัญและมีบทบาทในการบริหารจัดการจัดการหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มจำนวนนักศึกษาเป็นอย่างมาก และนำเสนอข้อมูลจากการสอบถามนักศึกษาและผู้สอนภายในคณะฯ ได้รับข้อมูลว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ได้ใช้สื่อการสอน คือ power point ประกอบการบรรยายในแต่ละคาบสอน ในบางรายวิชาผู้สอนได้เปิดคลิปวิดีโอจาก youtube เพื่อนำข้อเท็จจริง เรื่องราว หรือ เหตุการณ์ประจำวันนั้นหยิบยกมาเป็นกรณีศึกษา ประกอบการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนั้นแก่ผู้เรียน และในบางรายวิชาได้มีการตั้งกลุ่ม LINE เพื่อความสะดวกในการจัดส่งข้อมูลทางวิชาการ เอกสารเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน จึงเห็นได้ว่า ในปัจจุบันเทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งใกล้ตัวผู้สอนและผู้เรียนและเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ทั้งนี้ **ผศ.อริป จันทนโรจน์** ได้กล่าวในที่ประชุมเพิ่มเติมอีกว่า ตนเองได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยพายัพให้เข้าร่วมอบรมการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ที่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงขอให้ข้อมูลในที่ประชุม ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก โดยมีเนื้อหาการเรียนการสอนเป็นรูปบทเรียนออนไลน์ (e-learning) โดยใช้ระบบ Designing4 Learning + Portfolio (D4L+P) โดยผู้เรียนสามารถดูรายละเอียดในชุดวิชาที่เปิดสอน ผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย คือ STOU ONLINE ซึ่งจะมีรายละเอียดโครงสร้างรายวิชา วิธีการวัดผล การมอบหมายงาน การส่งงาน ในระบบ การใช้งานในระบบนี้ผู้เรียนและผู้สอนยังสามารถติดต่อกันได้ โดย Live Chat หรือที่เรียกว่า การสนทนาออนไลน์ แต่ผู้เรียนกับผู้สอนต้องอยู่ในชุดวิชาเดียวกันและเปิดเครื่องใช้งานในเวลาเดียวกันจึงจะสามารถทำการสนทนาออนไลน์ได้ ซึ่งต่อมา ได้มีการพัฒนาการใช้งานให้สามารถใช้งานกับโทรศัพท์มือถือได้สะดวกขึ้น ซึ่งรองรับการใช้งานได้ทั้งระบบ Android และ Apple-iOS เป็นการนำสื่อภาพและเสียงมาปรับรูปแบบและให้ผู้เรียนดาวน์โหลดมาใช้งาน โดยผู้เรียนสามารถดูรายละเอียดในชุดวิชาที่เปิดสอน ผ่านทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย คือ STOU ONLINE และเลือก m-learning (สื่อการเรียนรู้ผ่านโทรศัพท์มือถือ)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์ mooc.chula.ac.th (CHULA MOOC) ผู้เรียนต้องลงทะเบียนโดยกรอกข้อมูลส่วนตัวให้ครบถ้วนและดำเนินการตามวิธีการในระบบ ซึ่งจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับรายวิชา เกณฑ์การประเมินและสิ่งสำคัญควรรู้ก่อนเรียน ในระบบนี้ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องเข้าสู่ระบบด้วยบัญชี Facebook การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้น การถ่ายทอดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีหลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับธรรมชาติของรายวิชานั้นๆ เช่น

- Blackboard collaborate ห้องเรียนออนไลน์แบบ live ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนเปิดกล้องและไม่โครโฟน ผู้เรียนสามารถยกมือเพื่อถาม ตอบข้อสงสัยได้ในทันที มีการสนทนาโต้ตอบผ่านข้อความและ

สัญลักษณ์ emoji ผู้สอนแชร์เอกสารหรือ power point ทางหน้าจอจากเครื่องของผู้สอนได้ในขณะทำการสอน

- Echo 360 บันทึกการเรียนรู้ด้วยระบบวิดีโอซึ่งตั้งเวลาบันทึกอัตโนมัติและจัดเก็บบนเว็บไซต์ รองรับการใช้งานในกรณีที่ผู้เรียนมีจำนวนมากและสามารถเชื่อมโยงกับ Blackboard collaborate ผู้เรียนและผู้สอนสามารถโต้ตอบกันได้บนกระดานโต้ตอบ และสามารถตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนผ่านรายงานบันทึกการเข้าร่วมการเรียนรู้

อาจารย์นวกาล สิริรุจจานนท์ ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ว่า การใช้งานผ่านระบบ Microsoft Teams น่าจะเป็นอีกหนึ่งลักษณะที่น่าสนใจ เพราะ ทางมหาวิทยาลัยพายัพได้ให้สิทธิ์การใช้งาน office 365 Education แก่บุคลากร เจ้าหน้าที่ นักศึกษา โดยใช้อีเมลและรหัสผ่านของตนเองได้ ทั้งมีความสะดวกสามารถใช้งานโดยผ่านบราวเซอร์ได้ทั้งบนโทรศัพท์มือถือ (smartphone) หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะเป็น PC หรือ notebook ผู้สอนสามารถแชร์เอกสาร หรือ power point ทางหน้าจอจากเครื่องของผู้สอนได้ในขณะทำการสอน มีการโต้ตอบกันได้เช่นเดียวกับระบบอื่นๆ และไม่มีค่าใช้จ่าย

ผศ.สุรัชย์ เดชพงษ์ ได้กล่าวเสริมในประเด็นนี้ว่า การใช้งานผ่าน ระบบ Microsoft Teams น่าจะมีความเหมาะสมกับการบริหารจัดการภายในคณะฯ นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน เพราะ การใช้โปรแกรมนี้ยังสามารถใช้จัดการประชุมคณะฯ ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่คณาจารย์ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ภายในคณะฯ ได้ดียิ่งขึ้น โดยการใช้งานผ่านเว็บไซต์ office 365 Education ของมหาวิทยาลัยพายัพ ในกรณีนี้ จึงได้ให้ผู้เข้าประชุมได้เรียนรู้วิธีการใช้งานของระบบ และทดสอบการใช้งาน ระบบ Microsoft Teams ร่วมกันในที่ประชุมฯ โดยใช้งานผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยพายัพ แต่เนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ตึกผู้วินิจฉัย ไม่เสถียร จึงเกิดความล่าช้าในการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต (wifi) การดาวน์โหลดโปรแกรมช้า และ เสียงพูดได้ตอบกระตุก และเสียงขาดหายในระหว่างการทดลองพูดคุยผ่านระบบ Microsoft Teams ในส่วนการใช้งานทั่วไปในลักษณะการประชุมออนไลน์ ภาพผู้เข้าประชุมค่อนข้างชัด แต่ปุ่มไอคอนที่ให้เลือกการใช้งาน ค่อนข้างเยอะ คณาจารย์ส่วนใหญ่จึงยังมีความสับสนในการเลือกกดปุ่ม แต่ในภาพรวมของการใช้งาน ถือว่า การเข้าใช้งานค่อนข้างง่ายและสะดวกกับทุกคน ในตอนท้าย ผศ.สุรัชย์ฯ จึงขอความร่วมมือกับคณาจารย์ให้ทดลองใช้ระบบนี้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเอง ในภาคฤดูร้อน 3/62 อย่างน้อย 1-2 คาบ เพื่อเตรียมตัวเบื้องต้นในการปรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในอนาคต ทั้งในหลักสูตรภาคปกติและภาคพิเศษ

ผศ.ดร.เขตไท ลังการพิณรุ้ ได้กล่าวเสริมในประเด็นนี้ว่า การจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนยุคใหม่ จำต้องมีความทันสมัยและผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนได้ง่ายอย่างทั่วถึง ในขณะที่เรียนออนไลน์นั้นต้องยังคงรักษามาตรฐาน ไม่ว่าจะ เป็น เนื้อหา การวัดผล การประเมินผู้เรียน ทั้งจะส่งผลให้หลักสูตรามีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ก่อนจบการประชุม ผศ.สุรัชย์ ได้ขอความร่วมมือและย้ำเตือนให้คณาจารย์ทุกคนได้เตรียมตัวเพื่อวางแผนจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองในภาคฤดูร้อน ในรูปแบบการสอนออนไลน์ และนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันถึง ข้อดี ข้อเสีย และปัญหาจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ในการประชุมครั้งนี้ ประมาณช่วงท้ายของภาคฤดูร้อน เพื่อหลักสูตรและคณะ จะได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อจัดเตรียมและพัฒนาระบบการสอนออนไลน์ให้มีความเหมาะสมต่อไป

สรุปสาระความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 2

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ สามารถทำได้หลากหลายวิธี โดยคำนึงถึงความสะดวกและความพร้อมของผู้สอนและผู้เรียนในการทำงานจริง เพราะ ในแต่ละโปรแกรมมีจุดเด่น จุดด้อยที่แตกต่างกัน รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเตรียมการของแต่ละบุคคลที่ต่างกันไป ทั้งนี้ ในภาพรวม การใช้งานผ่านระบบ Microsoft Teams น่าจะมีความเหมาะสมกับการบริหารจัดการได้ดีที่สุด เพราะ เป็นการใช้งานโดยไม่มีค่าใช้จ่าย และเป็นระบบที่ทางมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยใช้งาน รวมถึง ฟังก์ชันหรือโปรแกรมย่อย มีให้เลือกใช้งานได้อย่างหลากหลาย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 3

ประธานในที่ประชุม	ผศ.สุรัชย์ เดชพงษ์
วิทยากร	ผศ.อธิป จันทน์โรจน์
ผู้จัดบันทึก	ผศ.นันทน์มัส จันทราศัพท์ นางสาววรรณวิภา เกษศรี นางสาวกอบกาญจน์ พจน์ชนะชัย

ผู้เข้าร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1.รศ.ดร.สัญญาลักษณ์ ปัญวัฒน์ลิขิต
- 2.ผศ.ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์
- 3.ผศ.ชุตติพงษ์ สมทรัพย์
- 4.ผศ.เกษมา เดชรักษา
- 5.ผศ.ดร.รัชพงษ์ วงษ์เหรียญทอง
- 6.ผศ.ธัญชัย ทิพยมณฑล
- 7.อาจารย์วัชรพล คนเที่ยง
- 8.อาจารย์ธนะ เนตรศุภลักษณ์
- 9.อาจารย์นวกาล สิริรุจานนท์

การถอดบทเรียนและสังเคราะห์ความรู้

ผศ.นันทมนัส จันทราศัพท์ ผู้จัดบันทึกประเด็นการประชุม ได้กล่าวถึงรายละเอียดจากการประชุมที่ผ่านมาว่า ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสอนออนไลน์ร่วมกันโดยใช้ระบบ Microsoft Teams และ ผศ.สุรัชย์ ได้ขอความร่วมมือให้คณาจารย์ได้เตรียมตัวเพื่อวางแผนจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองในภาคฤดูร้อนในรูปแบบการสอนออนไลน์ ในการประชุมครั้งนี้ จึงขอให้คณาจารย์ได้เล่าประสบการณ์การสอนออนไลน์ในรายวิชาของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในการประชุมนี้

ผศ.ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์ ได้เล่าให้ฟังว่า ในภาคฤดูร้อน 3/62 ตนเองได้สอนในรายวิชา กม.503 นิติปรัชญา ซึ่งเป็นการสอนแก่นักศึกษาระดับปริญญาโท โดยใช้ระบบปฏิบัติการของ Acucorn เป็นระบบที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดซื้อและสนับสนุนให้คณาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยใช้เสริมสร้างเทคนิคการสอนให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เพราะ เป็นการสอนที่อยู่ในช่วงสถานการณ์ โควิด 19 ซึ่งทุกคน (ผู้เรียนและผู้สอน) ต้องอยู่ที่บ้านในลักษณะ Work from home การสอนออนไลน์ โดยการใช้ระบบนี้ ก็เหมือนการใช้งานในระบบอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานได้ทั้งบนคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ การโต้ตอบบทสนทนาในทันที ผู้สอนและผู้เรียนเห็นหน้ากันในขณะที่สนทนา/การสอน การบันทึกการสอน เสียงและภาพมีขาดหายบ้าง เนื่องจาก Acucorn เป็นระบบใหม่ทุกคนต้องเริ่มเรียนรู้ไปพร้อมกัน จึงมีเจ้าหน้าที่และหน่วยงานสนับสนุนของมหาวิทยาลัยคอยประสานและช่วยเหลือหากการใช้งานของระบบเกิดข้อขัดข้องหรือมีปัญหา และจากที่ทราบข้อมูลมีอาจารย์ในคณะอื่นใช้ระบบนี้ในการสอนออนไลน์เช่นเดียวกัน

รศ.ดร.สณัฐลักษณ์ ได้เล่าให้ฟังว่า ในการสอนภาคฤดูร้อน 3/62 ตนเองใช้ระบบ Google classroom เพราะ การสอนภาคปกติเมื่อ 2/62 ได้ใช้ระบบนี้เป็นเครื่องมือเสริมในการสอนมาก่อน จึงมีความสะดวกในการใช้งานมากกว่าระบบอื่น

ผศ.กษมา ได้เล่าให้ฟังว่า ตนเองใช้ระบบ Zoom ในการสอนภาคฤดูร้อน 3/62 และปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบ Microsoft Teams

ผศ.ดร.รัชพงษ์ ได้เล่าให้ฟังว่า ตนเองใช้ระบบ Zoom ในการสอนภาคฤดูร้อน 3/62 และปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบ Microsoft Teams เพราะ ระบบ Zoom มีเวลาสูงสุด 40 นาที ต่อ 1 ครั้ง เนื่องจากเป็นระบบการใช้งานฟรี หากต้องการเพิ่มระยะเวลา ระบบจะเรียกเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

ผศ.สุรัชย์ ได้เล่าให้ฟังว่า ตนเองใช้ระบบ Acucorn ในการสอนภาคฤดูร้อน 3/62 และปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบ Microsoft Teams ในการสอนนักศึกษาภาคปกติและนักศึกษาภาคพิเศษ เพราะ นักศึกษาบางคนมีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ ที่ไม่รองรับระบบ Acucorn เนื่องจาก เครื่องคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือต้องมีระบบปฏิบัติการ/คุณสมบัติ ที่สูง (windows 7,8,10 ขึ้นไป , Chrome Browser v.60 ขึ้นไป หรือ ios 9 ขึ้นไป)

ผศ.อริบ ได้เล่าให้ฟังว่า ตนเองใช้ระบบ Microsoft Teams ในการสอนภาคฤดูร้อน 3/62 เนื่องจากเป็นระบบที่มีความสะดวก มีตัวเลือกในการใช้งานที่ง่าย

ผศ.นันทมนัส ผู้จัดบันทึกประเด็นการประชุม ซึ่งเป็นผู้สอนในภาคฤดูร้อนของนักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ ได้ใช้ระบบ Acucom ในการสอน พบว่า ในระบบนี้ไม่สามารถเห็นผู้เรียนได้ครบถ้วนพร้อมกันทุกคน แต่ระบบจะใช้วิธี random หน้าผู้เรียน โดยเห็นหน้าผู้เรียนได้สูงสุด 4 คน และมีปัญหาในเรื่องเสียงขาดหาย รวมถึง นักศึกษาบางคนมีปัญหาในเรื่องอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ ที่ไม่รองรับระบบ Acucom จึงปรับเปลี่ยนมาใช้ในการสอนออนไลน์ ผ่าน LINE กลุ่ม ซึ่งนักศึกษาทั้ง 3 รายวิชามีความพึงพอใจและร้องขอให้สอนด้วยระบบนี้จนเสร็จสิ้นภาคการเรียน เนื่องจากนักศึกษาสามารถเรียนผ่านโทรศัพท์มือถือของตนเองได้โดยใส่หูฟังประกอบการเรียน

สรุปสาระความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ครั้งที่ 3

การทดลองสอนนักศึกษาในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2562 ซึ่งประจวบเหมาะกับสถานการณ์โควิด 19 เป็นเหตุให้อาจารย์ทุกคนในคณะนิติศาสตร์ที่มีภาระงานสอน ต้องสอนผ่านระบบออนไลน์ 100 % แก่นักศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษ ซึ่งอาจารย์แต่ละคนได้เลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของตนเองในฐานะผู้สอนและผู้เรียนอย่างหลากหลาย จึงเป็นข้อสรุป ได้ดังนี้

การใช้งานโปรแกรม ACUCOM เป็นระบบที่มหาวิทยาลัยพายัพได้จัดซื้อ โดยส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเรียนการสอนให้อาจารย์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีข้อดี คือ มีบุคลากร เจ้าหน้าที่ ที่มีความเชี่ยวชาญกับโปรแกรมให้ช่วยเหลือเมื่อระบบหรือโปรแกรมมีปัญหาอย่างทันทีทันใด แต่ในขณะเดียวกัน ข้อเสียคือ คอมพิวเตอร์ หรือ โทรศัพท์มือถือ ต้องมีระบบปฏิบัติการที่สูงจึงจะรองรับการติดตั้งและใช้งานโปรแกรมนี้ได้ นักศึกษาบางคนจึงไม่สามารถใช้งานผ่านโปรแกรมนี้ได้ ในระหว่างการสอนในห้องเรียนจะโชว์หน้าจอบุคคลได้สูงสุด 4 คน หากมีบุคคลมากกว่านั้น ระบบจะใช้วิธี random สลับไปมา การใช้งานสามารถแชร์หน้าจอเอกสารหรือ Power point ในขณะสอนควบคู่กับการบรรยายได้ แต่นักศึกษาเกือบ 100 % แจ้งว่าระบบเสียงฟังไม่ชัดหรือฟังไม่ถนัดแม้ว่าจะใส่หูฟังแล้วก็ตาม

การใช้งานโปรแกรม Zoom เป็นโปรแกรมที่ทุกคนสามารถใช้งานได้ฟรี แต่มีข้อจำกัด คือ ระยะเวลาในการงานสูงสุด 40 นาที หากนานเกินกว่านั้นสัญญาณจะตัดและต้องทำการเชื่อมต่อสัญญาณใหม่ จึงมีความยุ่งยากเล็กน้อย

การใช้งานโปรแกรม Microsoft Teams เป็นโปรแกรมที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า เหมาะสมในการใช้งานมากที่สุด ทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพราะ ทุกคนสามารถใช้งานได้ฟรี โดยไม่จำกัดเวลา คุณภาพเสียง ความชัดเจนของภาพ อยู่ในระดับดี การปฏิบัติการใช้งานได้ง่าย การตั้งกลุ่มห้องเรียนสะดวกเพียงใส่รหัสนักศึกษาหรือชื่อ นามสกุลของนักศึกษา ก็สามารถเข้ากลุ่มห้องเรียนได้ ผ่านการเชื่อมต่อของ office 365 education การรับ ส่งงาน ตามที่มีการมอบหมายสามารถมองเห็นเวลาในการอัปโหลดผลงานได้ (ตรวจสอบความตรงเวลา)

การใช้งานโปรแกรม LINE โดยการตั้งเป็นกลุ่มรายวิชา เป็นโปรแกรมที่ทุกคนสามารถใช้งานได้ฟรี โดยไม่จำกัดเวลา เห็นหน้านักศึกษาทุกคน คุณภาพเสียงอยู่ในระดับดี สามารถใช้งานทางโทรศัพท์มือถือได้

ทั้งนี้ ในส่วนของการวัดผล (การสอบปลายภาคเรียนฤดูร้อน) ในกรณีการสอบออนไลน์ในรูปแบบข้อเขียน หรือ การสอบปากเปล่า ผู้สอนใช้งานได้ในทุกโปรแกรม

ข้อสังเกต

ด้านสัญญาณหรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต จากการใช้งานทุกโปรแกรมพบปัญหาคล้ายคลึงกัน คือ ความแรง / ความเสถียรของสัญญาณ เพราะ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ แทบทุกคร้วเรือนมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตพร้อมกัน ในเวลาเดียวกัน จึงส่งผลให้เกิดติดขัดหรือการขาดหาย (ดีเลย์) ของสัญญาณซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่อาจควบคุมได้ และที่สำคัญในกรณีที่ผู้เรียนลงทะเบียนมากกว่า 1 รายวิชา และผู้เรียนต้องอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือติดต่อกันเป็นเวลาหลายชั่วโมง ส่งผลถึงความเมื่อยล้าของสายตา และขาดสมาธิในการเรียน